

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

31. An Inquisitores possint torquere reum minorem, non dato ei Curatore,
& si debeat esse præsens in tortura? Et an in tali casu Curator possit esse
ex Officialibus Inquisitionis? Et notatur, quod ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

engañados, pensando que es verdadero lo que les representa, es muy posible sean acusados hombres sanos, y justos, en cuyo cuerpo se pudo transformar. Ita ille. Vnde, ut dixi, in casu contingenti videant DD. Inquisitores quid faciant, & ut dixi, citatum Tanneum consulant; & ideo merito Inquisitor San Vincente in suis manuscriptis cap. 13. §. 2. & 7. & doctus Castus Palus in opere morali tom. 1. tract. 4. disp. 8. punct. 16. §. 5. n. 2. observant in nostro Tribunali Hispanico ex depositione præcisâ complicitum in hoc delicto reum minimè capi, sed actus exteriores comprobatos requiri.

RESOL. XXXI.

An Inquisitores possint torquere reum minorem, non dato ei Curatore, & si debeat esse præsens in tortura?
Eran in tali casu Curator posse esse ex Officialibus Inquisitionis?
Et notatur, quod Pater non sit constituendus Curator filiorum à DD. Inquisitoribus? Ex p. 4. tract. 6. Refol. etiam 31.

§. 1. **R**espondeo quoad primum negativè & ita docet Monticellus in praxi crim. regul. 10. n. 17. ubi sic ait: Si reus minor sit, iudex debet ei dare curatorem, aliàs processus nullus est, & si minor confiteretur, etiam spontè, sine curatore, talis confessio ei non noceret. Imò plus si diceret sine curatore iudici, Non me torqueatis, quia omnia confiteor, & iuro non venire contra, talis confessio hoc modo facta etiam cum tali juramento non præjudicabit ipsi minori. Ita ille, & alij penes ipsum, quibus ego addo Rojas de heret. p. 1. n. 318. Pegnam in direct. p. 3. comm. 28. & Vmbertum Locatum in praxi Inquisitor. curatorem. Guazimium tom. 2. lib. 1. defens. 30. cap. 4. n. 21. Placam in epis. delict. lib. 1. cap. 32. n. 12. licet in aliquibus locis consuetudo sit in contrarium, quam non improbat Eymericus à Rosbach in praxi crim. tit. 5. cap. 21. n. 3. Sed quicquid sit de iustitia talis consuetudinis, certum est non adesse in Tribunali Inquisitionis Hispanice, unde in instr. Tolet. anno 1561. n. 25. sic habetur. Si el reo fuere menor de 25. años proveyerle ha de curador en forma, antes que responda a la acusacion, con su autoridad se ratificara en las confesiones, que huviere hecho, y se hara todo el processo, y el curador no sea oficial del santo Oficio, y puede ser el abogado, ó otra persona de qualidad, con fiança y buena conciencia. Sic ibi. ex quibus verbis apparet, non bene dixisse Didacum Canteram in 99. crim. q. 6. de reo, n. 3. quòd in iudicio S. Inquisitionis potest iudex compellere minorem, ut nominet curatorem de officialibus Inquisitoris, nam, ut apertè apparet in verbis supra citatæ instr. curator in tali casu non potest esse ex officialibus Inquisitionis; non est igitur admitenda contraria praxis, de qua testatur Canteram ubi supra, quia, ut dictum est, de directo est contra determinationem instructionis Toletanæ.

2. Notandum est tamen hinc cum Paulo Garfia in ordine processandi S. Officii fol. mibi 29. [Que si el Reo fuere menor de edad ha de estar presente el Curador a la pronunciacion de la sentencia, para que pueda apelar si quisiere, pero no se ha de hallar a la diligencia del tormento.] Sic ille. Sed hæc ultima verba non carent difficultate, quia ex l. clarum, C. de author. præs. & ex Rolando lib. 1. consil. 3. num. 8. & aliis, tortura minorum debet esse cum præsencia curatoris, & si aliter efficiatur, asserunt, minorem posse petere restitutionem in integrum, & tentare nullitatem; sed consuetudo in nostro sacro Tribunali est in contrarium, quia in tortura non est necessaria autoritas curatoris, cum ad præsentia iudicis, ad quem pertinet officium torquendi; idcirco id, quod supra dixit Paulus Garfia, & observatur in nostro Tribunali, docetur antea Anton. Gomez, quem citat & sequitur Anton. de Ballis in tract. var. lib. 2. quest. 13. num. 17. probans, quòd nullatenus in tortura requiritur curator, sed tantum in decisione articuli, si debet torqueri sin, vel ne; & ideo Villadiego in polit. cap. 3. num. 325. sic ait: [El lucz se encierra en la camera del tormento con el escrivano, y delinquente, sin que aya otra persona; ni el Curador si es menor.] Vnde patet, quòd rectè hæc opinio observatur in praxi in nostro sacro Tribunali, quam etiam tuetur Cathartius de interrog. reorum, lib. 4. capite 1. num. 49.

3. Nota etiam hinc obiter primò contra Anton. Gomez lib. 3. var. cap. 1. n. 64. patrem non esse constituendum à DD. Inquisitoribus in curatorem filiorum, & ita observatur; bene tamen observat dictus Gomez, curatorem non esse conveniens præsentem esse, quando reus interrogatus de delicto respondet, quia ex propria scientia, & non ab aliis subministrata debet reus respondere.

RESOL. XXXII.

Quando reus est convictus, & datur tortura super intentione, & complicibus, an danda sit ab Inquisitoribus cum clausula circa præjudicium probatorum? Ex p. 4. tr. 6. Refol. etiam 32.

§. 1. **R**espondeo affirmativè, & aliter si tortus persistat in negativa, imò etià cum dicta clausula reus interrogatur super delicto principali, per torturam purgabit omnes probationes, nam tunc protestatio nihil operatur, secus autem si Inquisitores in sententia torture apponant clausulam, ut debet apponi circa præjudicium probatorum, & in tortura nihil de probato delicto interrogent, tunc enim reum tortura, etià quòd negando persistit, esse damnandum ad ordinariam penam, communiter docet Doctores, quia per illam protestationem redditur sileo ius suum salvum, ut exprèsse inter alios docet Boetius Decif. 163. n. 13. Villagut in praxi lib. 7. cap. 2. concl. 4. Boslius tit. de indic. ante torturam, n. 130. Burlatus consil. 346. n. 20. Decianus consil. 93. n. 20. vol. 2. Pitigianus in praxi crim. p. 3. cap. 6. in add. lit. B. fol. 280. Petrus Binsfeld. in comm. de malef. & math. leg. 7. g. 1. concl. 3. fol. mibi 553. Michael Zanard. in direct. Theol. p. 3. cap. 89. Soula in aphor. Inquis. lib. 2. cap. 39. n. 44. & 45. Quevedo lib. de indic. & tort. cap. 1. n. 8. Chartar. de interrog. reor. lib. 4. c. 1. n. 96. & Delius in disq. mag. lib. 5. sect. 9. §. ceterum, si reus, fol. mibi 738. ubi observat esse casus aliquos: quibus tortura reum convictum non eriperet punitioni ordinariæ. Primus, si non detur super delicto, de quo quis fuit confessus, vel convictus, sed ad notitiam aliorum delictorum. Secundus, quando datur tantum pro habenda ulteriori veritate qualitate aggravantium. Tertius, quando irrogatur ad habendos complices, fautores, receptatores, aliòsque participes; & Quartus, ut est in casu nostro, si iudex decernit eam cum protestatione id se facere sine præjudicio probatorum, & revera hæc protestatio non apparet contraria facto, ut apparet si reus interrogaretur super principali delicto, etiam ore tenus, & non scribente Notario.

2. Et ideo non obstat tortura, quia data fuit cum protestatione, M. Ant. Genuensis in praxi Archiepiscop. cap. 68. num. 8. docuit, quòd suspectus de hæresi vehementer torquetur super intentione, & complicibus, & si neget, adhuc compellitur abjurare de vehementi, & pro facto hæreticali solent condemnari ad tritremes, quòd